

Борових Діана Олександрівна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра ННІ № 1
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри оперативно-
розшукової діяльності Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних наук
Марков М. М.

АНАЛІЗ РІВНЯ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОСТІ: ПРОГНОЗ І ПЕРСПЕКТИВИ

Історично склалося так, що територія України має географічно та стратегічно вдале розташування. Ще у часи Київської Русі через територію сучасної України проходили торгові шляхи зі східних держав до Європи. Пізніше землі нашої держави ставали плацдармом для багатьох війн протягом багатьох сторіч. Україна довгі часи не мала змоги розвиватися повноцінно, що впливало на економічне становище населення: воно вдавалося до різних способів та методів заробітку, наприклад, отримання хабара чи елементарна крадіжка, що призводило до зростання рівня злочинності. Важливою особливістю нашої держави є полі національність. Так є певні регіони, міста та села, де переважна більшість населення є представники інших національностей. Наприклад, на Закарпатті велику частку населення становлять угорці та представники ромської національності, на Донеччині, Харківщині та Луганщині – росіяни тощо. Загалом на території України розповсюдженими національностями є росіяни (17,3%), білоруси (0,6%), молдаване (0,5%), кримські татари (0,5%), болгари (0,4%) тощо. Ці дані згідно даних останнього Всеукраїнського перепису населення, який проводився у 2001 році [1].

Всі перераховані вище чинники та багато інших призводять до того, що рівень злочинності в Україні займає перші рядки у світі. Це негативно впливає на престиж держави, уповільнює розвиток всіх соціальних галузей країни, зупиняє прогресивні дії державних органів, породжує корупційні зв'язки тощо.

Так за період незалежності наша держава переживала багато зухвалих злочинних посягань, що викликали в суспільстві резонанс. Взагалі інтенсивність та стабільність злочинності в Україні можна умовно поділити на три періоди: 90-ті роки, 2000-ні роки та сучасний період, пов'язаний з подіями на сході України та анексією півострова Крим.

Самий злочинно-активним періодом був перший – 90-ті роки. Громадяни нашої країни називали їх – «буремні часи», тому що даний період був «багатий» на тяжкі та особливо тяжкі злочини, що супроводжувалися надзвичайною жорстокістю, насиллям, зухвалістю та аморальністю. Ті події – це час, коли «процвітав» поділ сфер впливу

злочинними угрупованнями, а якщо компроміс не було досягнуто, то ціль досягалася «показовими» вбивствами та привласненням бізнесу опонента. Починаються часи нового розквіту спекуляції, проституції, розповсюдження наркотиків та не акцизного алкоголю, що призводить до розповсюдження нових хвороб таких, як СНІД та ВІЛ, скоєння розбоїв та крадіжок, спаду цінності моральних ідеалів.

Після переходу на нове тисячоріччя населення вирішило дивитись у майбутнє і в державі починає прослідковуватися спад злочинної активності, економіка стає більш стабільною, Україна починає закріплювати свої позиції на міжнародній арені, налагоджувати дипломатичні зв'язки тощо. На ряду з зовнішньою політикою вищі державні органи країни продовжують внутрішню політику. Насамперед, Верховна Рада України приймає Кримінальний кодекс України 5 квітня 2001 року, який стає новим фундаментом для розвитку процесу боротьби зі злочинністю та вдосконаленням системи покарань для злочинців. Пізніше приймається основа цивільних правовідносин населення – Цивільний кодекс України (16 січня 2003 року), а за ним Цивільний процесуальний кодекс України (18 березня 2004 року). Правоохоронні органи держави отримують більше можливостей та закріплюють свої позиції у боротьбі зі злочинними проявами.

На жаль, із-за допущених на початку становлення держави помилок у обороноспроможності країни, мобільності та розвитку економіки, захисті державності та незалежності країни – зараз держава потерпає від збройної агресії східного сусіда, економічного занепаду та проблемою відновлення обороноздатності армії. Так актуальними сьогодні стали злочини про основ національної безпеки України такі, як дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади (ст. 109 Кримінального кодексу України), посягання та територіальну цілісність і недоторканість України (ст. 110 КК України) тощо. Вони стали «популярними» з весни 2014 року по сьогодні.

Окремою сторінкою в історії нашої держави є Революція гідності (Євромайдан, Київський Майдан). Це незворотній момент для України та її майбутнього. Саме ідеї Революції гідності, її цілі та мета стали однією з причин реформування системи Міністерства внутрішніх справ України – недовіра до правоохоронних органів та високий рівень корупції у системі. Так 2 липня 2015 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про Національну поліцію України», чим реформувала міліцію у поліцію. Прообразом нової поліції стала система поліції Сполучених Штатів Америки, а саме це відображається у відборі кандидатів на посади, вимогах до них, відкритості та прозорості системи відбору, неможливості впливу на неї тощо.

Запланувати все на майбутнє неможливо і точний прогноз дати теж, проте злагоджена діяльність усіх правоохоронних органів держави, реформування, проведення антикорупційних заходів та ряд інших дадуть країні можливість зменшити рівень злочинності та отримати над нею контроль.

Список використаних джерел

1. URL: <http://2001.ukrcensus.gov.ua/results/general/nationality/>.

Симончук Тарас Русланович,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра ННІ № 1
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри оперативно-
розшукової діяльності Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Марков М. М.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНІВ, ЩО ВЧИНЯЮТЬ У ЗОНІ ОПЕРАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ СИЛ

Від проголошення незалежності до 2014 року Україна жодного разу не зіткнулася з ситуацією тривалого масового збройного конфлікту на власній території. Однак, створення та діяльність незаконних збройних формувань в Донецькій та Луганській областях, які шляхом нападу здійснили замах на економічну, політичну безпеку, єдність та недоторканість України, призвели до так званої «гібридної війни», у зв'язку з чим уряд вимушений був оголосити про проведення антитерористичної операції в цих областях. Такий конфлікт призвів до великої кількості не тільки політичних, соціальних, економічних проблем, але й юридичних.

Істотними ознаками корисливої насильницької злочинності, що має місце в зоні Операції об'єднаних сил, слід визнати корисливе цілепокладання, насильницьке ціледосягнення, зв'язок між ними, реалізований через діяльність. Корисливе насильство завжди цілераціональне, на відміну від некорисливого насильства. Спонукальний ефект цілепокладання безпосередньо залежить від вартісного виразу очікуваної вигоди і опосередковано від усвідомлення реальності переваг саме насильства у забезпеченні бажаного результату. За загальним правилом вигідність результату, помножена на суб'єктивну вірогідність його досягнення, визначають інструментальну доцільність насильства як засобу його забезпечення, швидкого та ергономічного [1, с. 25].

Корислива насильницька злочинність, що має місце в зоні ООС, характеризується корисливим мотивом і насильницьким способом дій.